

EELLUGU

Enne teelesumist

„*M*ina olen kass. Nime mul veel pole...,” kuulutanud kord üks meie maa auväärt kass.

Ma ei tea küll, kui lugupeetav too kass oli, kuid vähemalt nime omamises teen mina talle silmad ette. Iseasi, kas mu nimi mulle just meeldib. Üks on siiski kindel – minu sooga ei sobi see kohe mitte.

Nime sain ma endale vist mingi viis aastat tagasi. Umbes sel ajal, kui ma täisealiseks sain. Muide, jutte, kuidas kassi vanust inimaastatesse ümber arvestada, räägitakse erinevaid, kuid üldiselt arvatakse, et kassi esimene eluaasta vastab ligikaudu kahekümnele inimese eluaastale.

Tol ajal meeldis mulle põõnutada ühe kortermaja parklas seisva hõbedase universaali kapoti peal. Kui te nüüd küsite, miks just seal, siis põhjus on lihtne – sealt ei ajanud keegi mind alandavalt minema.

Arvestades, et inimene pole muud kui kahel jalal kõndiv hii-gelsuur ahv, on ta tegelikult paras ülbik. Mis mõttes läheb ta põlema, leides kassi käpajäljed kapotilt, kui ta ise auto välja tuule ja vihma kätte jätab? Kassil on ju ometi õigus ringi kõn-dida! Kui aga kogemata kapotile jälgi teha, tormab inimene kohe meeleheites kohale ja muudkui ketrab: „Kõtt! Kõtt!”

Olgu sellega kuidas on, igal juhul oli selle hõbedase uni-versaali kapott ideaalne magamiskoht. Minu esimesel elutal-vel oli kapotikaas, mille päikesekiired olid nagu põrandaküte mõnusalt üles soojendanud, parim paik lõunauinakuks.

Lõpuks saabus kevad. Olin terve looduse aastaringi vastu pidanud. Mul vedas hirmsat moodi, et sündisin kevadel. Armastuse aastaaegu on kassidel teatavasti kaks – kevad ja sügis. Sügisel sündinud kassipojad üldjuhul talve üle ei ela.

Kord, kui olin päikesesoojal kapotil kerra tõmmates tukkuma jäänud, tundsin ühtäkki endal ülemäära sooja pilku. Ajasin silmad pilukile ning...

Pikk ja kiitsakas vidus silmadega noormees vaatas lummatult, kuidas ma põõnutan.

„Magad sa alati siin?”

Nojah! Mis siis?

„Sa oled jube armas.”

Tean. Seda öeldakse sageli.

„Võin ma sind silitada?”

Too küsib luba?! Kss! Sirutasin tema ähvardamiseks esikäpad kergelt välja.

„Oled sina alles okkaline!” mossitas mees.

No mida on! Kas tahad öelda, et sind ei häiriks, kui sind magamise ajal paitataks?

„Niisama ei luba end silitada, ega?”

Hoo, päris taibukas teine. Tõsi, kui magamise ajal segamise eest hüvitist ei saa, siis...

Tõstsin pea veidi üles ja jälgisin, kuidas mees kilekotis sobras.

„Kassi jaoks ei ole mul küll midagi...”

Pole hullu, mulle sobib kõik. Manguja ei ole valiv. Isegi kammkarbi nahakurrust piisaks.

Kui ma kilekotist väljaupitavat pakki nuuskisin, patsutas mees hapult muiates mu pead.

Oi, oi! Käed eemale! Vara veel!

„See ei ole sulle hea. Pealegi on see liialt krehvtine!”

Ei ole mulle hea? Ega sa ometi arva, et hulkuvat kassi, kes ei oska homsetki ette ennustada, huvitab tema tervis? Praegu on minu jaoks esmatähtis midagi kõhusoppi saada.

Lõpuks murdis mees võileiva vahel olevast kotletist tüki, eemaldas sellelt krõbeda osa ja sirutas siis peopesa lihaga minu ette.

Mida? Pean otse peost sööma? Käest, mis tahab meid teineteisele lähendada...? Samas – ma ei saa just tihti korralikult värsket liha süüa, seega võib vist järeleandmisi teha.

Liha järades tundsin, kuidas mehe sõrmed mu lõua alt kõrvadeni libisesid. Ta sügas mind õrnalt kõrva tagant. Olen ikka lubanud inimesel, kes mulle süüa annab, korra end paitada, kuid see mees oli osav. Veel paar palakest ja mul poleks midagi selle vastu, kui ta mind ka lõua alt kõdistaks. Silusin end vastu mehe kätt. Mangumine on lapsemäng.

„Sellest on kõigest kapsavõileib järele jäänud.”

Mees võttis muieldes kahekihilise võileiva vahelt viimase tüki kotletti, eemaldas kooriku ja ulatas mulle. Tegelikult oleks see muidugi võinud ka koos koorikuga olla. Nii oleks kõht rohkem täis saanud, aga noh.

Lasin end vaid nii palju silitada, kui ohvriand väärisk, kuid siis tuli aeg pood kinni panna.

Kui taas esikäpad välja sirutasin, tõmbas mees käe eemale ja ütles „Olgu, järgmise korrani!” ning kõndis minema. Sama kortermaja trepist üles.

Ajastus igatahes on sul suurepärase. Et sa teaks...

See oli meie esimene kohtumine. Mulle nime panemisest räägin veidi hiljem.

Edaspidi tekkis igal õhtul hõbedase universaali alla, tagaratta varju, kassikrõbinaid. Inimese peotäis, mis parasjagu kassi kõhu täitis. Toojaks oli toosama mees, kes kortermaja trepist üles ronis. Kui ma juhtumisi kohal olin, lasin vastutasuks tal endale pai teha, aga ta jättis süüa ka siis, kui mind ei olnud.

Oli küll päevi, kui mõni teine kass sõi toidu eest ära või kui meest ei tulnud ja ma ootasin hommikuni krõbinaid saamata,

kuid üldjuhul oli mulle iga päev kõhutäis kindlustatud. Tõsi, inimene on juba kord muutliku meelega, mistõttu täielikult talle loota ei saa. Eks hulkuv kass tea omast käest, et elu päästev õlekõrs võib vahel murduda.

Meie vahel toimis mugav ei-oma-ega-võõras suhe, kuid ühel hetkel otsustas saatus selle pea peale pöörata.

Ning saatus... See tegi põrgulikku valu.

Olin öise tiiru ajal parajast teed ületamas, kui korraga autotuled mu pimestasid. Hakkasin eest ära hüppama, kui signaal üürgama pani. See oli juba liiast.

Ma ehmusin ja jäin minema söötmisega sekundi jagu hiljaks. Iseenesest oleksin ma pidanud jõudma plehku panna, ent pool sammu jäi siiski puudu. Sain autolt korraliku müksu. Prauh! ja kohutav obadus paiskas mu...

Ega ma tegelikult hästi aru saanudki, mis juhtus. Igal juhul, kui ma midagi taipama hakkasin, leidsin end teeäärses põõsas. Valu, mis mu keha tol hetkel läbis, oli midagi senikogematut. Nojah, tõsi, ma jäin ellu.

Oh ebaõnne! mõtlesin end püsti ajades. Aiaa! Valus! Valus! Vaaluus!

Parem tagajalg tulitas tavatult. Maas lamades proovisin end keerata, et haava lakkuda. — Oi kurja! Luu väljas!

Hammustustest ja löikehaavadest saan ma üldjuhul keelega lakkudes jagu, kuid see siin oli liig mis liig. Jalast välja turritav luu tegi valu veelgi metsikumaks. Ja kuidas veel!

Mis nüüd? Mida teha? Aidake! Keegi?

Keegi? Hah! Kes see ikka hulkuvale kassile appi tuleb.

Sel hetkel meenus mulle mees, kes igal õhtul krõbinaid panemas käib. Tema ehk aitaks.

Kust mul küll selline mõte? Me ju tegelikult hoiame distantsti, me ei ole teab mis sõbralikes suhetes ja kohtume vaid siis, kui ta krõbinate eest mulle pai tahab teha.

Luu väljas, hakkasin paremat tagajalga järel vedades lii-

kuma. Pelgalt lohistadeski käis valu luust ja lihast läbi. Vajusin teel mitu korda kokku.

No ei! Rohkem ei suuda. Ei enam sammugi edasi.

Kuigi ma ei olnud kortermajast väga kaugele läinud, hakkas taevas, kui ma viimaks hõbedase universaalini jõudsin, juba valgenema.

Ei! Enam ei suuda! Rohkem mitte üks samm. Päriselt!

Kräunusin viimast välja pannes.

Vaaaluuuus!!!

Näugusin ja näugusin, kuni lõpuks andis mu hääl otsad. Isegi kräunuda ei suutnud. Tegelikult ka!

Samal hetkel tuli keegi kortermaja trepist alla. Kui ma pea tõstsin, nägin sedasama meest.

„Nii et see olid ikkagi sina!” Näost valge, jooksis ta minu juurde. „Mis juhtus? Said autolt löögi?”

Häbi küll, aga jah, komistasin veidi.

„Valus? No muidugi valus.”

Mida sa pärid nii ilmselget asja? See ärritab. Halasta ometi vigasele kassile.

„Tegin valju karje peale silmad lahti. Sa kutsusid mind, kas pole?”

Kutsusin, kutsusin. Muidugi kutsusin! Aga sina ilmud alles nüüd!

„Ilmselt arvasid, et mina sind aitan.”

Mitte omast vabast tahtest, tahtsin nähvata, kuid märkasin siis, et mees luristas nina.

Mida sul nutta on?

„Olen liigutatud! Et mina sulle meenusin.”

Kass ei nuta nii nagu inimene. Aga... miskipärast sain aru, et ta nutab.

Just. Hetkel, mil ma ise enam ei suutnud, meenusid mulle sina. Olin kindel, et kui end siiani välja vean, siis asi laabub. Mul on valus ja hirmus. Mis minust saab?

„Ära muretse. Kõik saab korda.”

Mees pani mu pehme rätikuga vooderdatud kasti ja tõstis mu hõbedasse universaali.

Sõitsime otsejoones loomakliinikusse. Seda, miks on loomakliinik minu jaoks kõige tontlikum paik siin ilmas, ma seletama ei hakka. Iga looma jaoks on see koht, kuhu pärast esimest külastust teist korda enam oma jalga tõsta ei taha, seega pole ka minu juhtumil mõtet pikemalt peatuda.

Otsustati, et mees võtab mu paranemise ajaks enda juurde. Korter, kus ta üksi elas, oli kena ja puhas. Minu jaoks pandi vannitoa eesruumi liivakast ning kööki sööginõu ja joogianum.

Olen nutikas ja viisakas kass, nii et vaatamata oma viletsale füüsilisele olukorrale, õppisin ma kohe liivakastis käima, põrandale loiku ei teinud ega teritanud küüsi seal, kus seda teha ei lubatud. Kuna sein ja ukseraamid olid keelatud, teritasin küüsi mööblitükkide ja vaiba vastu. Ta ju ei öelnud, et mööbel ja vaip kuidagi keelatud oleks. (Algul vaatas ta minu kraapimisi küll kurva näoga, aga mina oskan õhust aimata, mis on täielikult keelatud, mis mitte, ning mööbel ja vaip ei olnud *täielikult* keelatud.)

Võttis vist oma kaks kuud, kuni mu luu lõpuks kokku kasvas ja õmblusniidid eemaldati. Selle aja jooksul sain ma teada tema nime.

Miyawaki Satoru.

Minule ütles Satoru kas „sina”, „kass” või „kõuts” – kuidas parajasti juhtus. Mõisteta, sest nime mul ju polnud.

Isegi kui mul oleks olnud nimi, ei oleks ma saanud seda Satorule öelda, sest ta ei mõistnud minu keelt. Inimestel on ikka keeruline – nad mõistavad ainult omasuguste keelt. Nendega võrreldes on loomad lausa mitmekeelsed.

Iga kord, kui ma tahtsin välja minna, kortsutas Satoru kulmu ja üritas mind ümber veenda.

„Kui ma su välja lasen, siis ei pruugi sa enam tagasi tulla.

Kannata seni, kuni terveks saad. Sa ei taha ju, et niidid sulle kogu eluks jalga jäävad, ega?”

Suutsin juba täitsa normaalselt liikuda, kuigi vahel käis valu siiski veel läbi, seepärast ei arvanud ma, et niitidega ringi käimises midagi halba oleks, kuid nähes Satoru murelikku nägu, elasin kaks kuud nelja seina vahel, väljas käimata. Nojah. Kui päris aus olla, siis ega ma jalga liibates rivaalitsevate kassidega kakelda ei tahtnudki.

Viimaks haavad paranesid ning ühel päeval võtsin kätte ja näugusin nõudlikult esikus, kus Satoru seni ikka nukral ilmel mul ees oli seisnud.

Olen sulle su vaeva ja pühendumise eest ääretult tänulik. Ja isegi kui sa mulle edaspidi enam toitu ei pane, lasen ainult sinul end silitada. Seal hõbedase universaali peal.

Seekord ei vaadanud Satoru mind mitte murelikult, vaid kurvalt. Nagu ta vaatas mööblit ja vaipa. No-päris-keelatud-ju-ei-ole-aga... ilmel.

„Nii et väljas on ikka parem?”

Kuule, ära nüüd hakka töinama! See teeb lahkumise raskeks.

„Mõtlesin, et äkki hakkad minu kassiks...”

Sellise võimalusega, kui aus olla, ei olnud ma arvestanud. Ma olen ju ikkagi puhastverd hulkuv kass, seepärast ei olnud mul kordagi tulnud pähe mõte hakata kodukassiks.

Lasin tal kuni tervenemiseni enda eest hoolitseda, kuid terveks saades olin mõelnud taas tänavale kolida. — Ei, mitte nii. Ma pidin lahkuma. On ju ikkagi arukam ise minema minna, kui lasta end kellelgi minema ajada, eks? Kass on ometigi stiilne olend!

Kui oleksid tahtnud, et minust sinu kass saab, võinuks seda varem öelda.

Satoru avas vastumeelselt ukse ja ma lipsasin välja. Ent vaatasin siis korra tagasi ja näugatasin.

Tule nüüd!